

MUISTIOLUONNOS METSÄNEUVOSTON KOKOUS 2/2025

Aika: 19.6.2025 klo 8.00–10.00

Paikka: Jakovara, Mariankatu 9 sekä etäyhteyshmahdollisuus

Osallistujat

MMM pj Sari Essayah (paikalla 9.14 saakka, jonka jälkeen etäyhteyksin)

YM 1. vpj Sari Multala (poistui 8.48)

MMM 3. vpj. Pentti Lähteenoja (puheenjohtaja 9.14 alkaen)

MMM Erno Järvinen

YM Maarit Loiskekoski (etänä)

TEM Sari Tasa

OKM Mirva Mattila (etänä, poistui 8.56)

LVM Maria Torttila (etänä)

Metsähallitus Juha S. Niemelä (etänä)

Luonnonvarakeskus Antti Asikainen (etänä)

Syke Eeva Primmer (etänä, poistui 8.55)

Suomen metsäkeskus Ari Eini (etänä)

Suomen Metsäyhdistys Kirsi Joensuu (etänä)

Metsäteollisuus ry Karoliina Niemi (poistui 9.19)

Sahateollisuus ry Anniina Kostilainen

MTK Marko Mäki-Hakola (etänä)

Energiateollisuus ry Jari Kostama (etänä)

Kemianteollisuus Mika Aalto

Metsämiesten Säätiö Ilari Pirttilä (etänä)

SLL Antti Heikkinen (poistui 8.43) / Hanna Halmeenpää (etänä)

WWF Bernt Nordman

Loimu ry Jukka Sippola (etänä)

METO ry Stefan Borgman (etänä)

Paperiliitto ry Juhani Siira (etänä)

Teollisuusliitto ry Jari Sirviö (etänä)

Koneyrittäjät ry Matti Peltola (etänä 9–10)

Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry Kari Palojärvi (etänä)

Metsäkoulutus ry Ville Manner

Suomen riistakeskus Mari Lyly (etänä)

Lusto Niina Uronen

Suomen partiolaiset Tiina Witikkala

Suomen latu ry Hannu Tiusanen

Suomen 4H-liitto ry Tomi Alakoski (etänä)

Suomen Metsäsäätiö Martta Fredriksson (etänä)

MMM Satu Rantala (sihteeri)

MMM Josefiina Tiainen (2. sihteeri)

Asiantuntijat ja muut läsnäolijat

MMM Päivi Nerg (etänä)

MMM Tapio Luoma-aho

MMM Lotta Heikkonen

ELY Riitta Syvälä

MMM Erika Latva-Kyyny

TEM Teemu Hartikainen (etänä)

YM Lyydia Ylönen (poistui 8.48)

MMM Arttu Mäkelä (etänä)

MMM Saana Kaipainen

Poissa

TEM 2. vpj.

VM

HY

UEF

SLC

MMM, ruokaosasto

Maakunnalliset metsäneuvostot

Saamelaiskäräjät

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Sari Essayah avasi kokouksen klo 8.01. Hyväksyttiin kokouksen asialista ja todettiin kokouksen osallistujat.

2. Metsäneuvoston edellisen kokouksen muistio (liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Ministerin ajankohtaiskatsaus

Ministeri Multala piti oman ajankohtaiskatsauksensa. Hän aloitti kertomalla, että metsäsektoriin liittyvät asiat ovat olleet Luxembourgin ympäristöneuvostossa pinnalla, kun keskustellaan uudesta ilmastolaista sekä EU:n uusista tavoitteista, jotka koskevat hiilinieluja. Vuoden 2040 esitystä EU:n ilmastotavoitteista odotetaan 2.7., kun Tanska ottaa komission puheenjohtajuuden. Valtiokohtaiset sitoumukset eli NDC:t tulisi saada ennen YK:n ilmastoviikkoa, syyskuussa järjestetään siihen liittyvä kokous. Toistaiseksi ei ole yksityiskohtaisempia tietoja kuin se, että nyt päätetään EU:n päästövähennystavoite 2040 saakka. Päästötavoitteisiin liittyvät kysymykset ovat hallinneet kahdenvälisiä keskusteluja.

LULUCF-tavoitteisiin pääseminen vaikuttaa haasteelliselta niin kansainvälisesti kuin Suomenkin osalta. Komission suuntaan Suomen viesti on ollut, että toimia pyritään tekemään, mutta isot muutokset eivät tapahdu hetkessä. Ilmastopolitiikka etenee Suomen osalta hyvin ja Suomea pidetään mallimaana esimerkiksi sähköntuotannossa. Tällä hetkellä sähköstä tuotetaan 95 % fossiilittomasti ja Suomen hintataso on suhteellisesti halvin. Haasteet keskittyvät tällä hetkellä LULUCF-sektoriin. Tällä hetkellä ympäristöministeriö pyrkii yhdessä MMM:n kanssa tunnistamaan kustannustehokkaita ja vaikuttavia keinoja, jotka toimivat myös yhdessä biodiversiteettitavoitteiden kanssa. Näistä esimerkkeinä tulossa METSO-ohjelman jatkokausi. Lisäksi bioperäisen hiilidioksidin talteenoton tukemiseen liittyvä lakialoite pyritään laittamaan lausunnolle 19.6.2025.

EU komissaari Roswallin käyttöön on tuotettu kattava dokumentti Suomen biotalousnäkökulmista. Ministeri Essayah mainitsi, että poliittiset vaikutusmahdollisuudet Suomen osalta ovat hyvät, sillä mukana ovat ministerit Multala ja Essayah.

Ministeri Multalan ajankohtaiskatsauksesta käytiin keskustelua ennen ministeri Essayahin ajankohtaiskatsausta. Keskustelussa nousi esiin LULUCF-asetuksen haasteet, joita on usealla maalla. EU:ssa asetuksen osalta keskustelu on ollut vähäistä ja osa valtioista aikoo hoitaa veloitteensa EU:n ulkopuolella artikla 6 pohjalta. Suomella ei ole kuitenkaan tätä vaihtoehtoa ja on yritetty vaikuttaa, että joustoja olisi saatavilla asetuksen täytäntöönpanoon aina vuoteen 2030 saakka.

Keskusteluissa nousi esiin myös EU:n biotalousstrategia, jonka uudesta suunnasta ja regulaation lisääntymisestä oltiin huolissaan. Ministeri Multalan arvion mukaan puheenjohtajuuden muuttuessa ei ole tiedossa merkittäviä suunnanmuutoksia. Lisäksi keskusteltiin hiilinielujen laskentamenetelmistä, joissa tulisi pyrkiä saamaan mittaamiseen perustuvaa dataa laskentamallien tueksi. Keskustelua käytiin myös nature crediteistä sekä kansallisesta monimuotoisuuden edistämisestä yksityisellä rahoituksella.

Ministeri Essayah aloitti oman ajankohtaiskatsauksensa kertomalla kuulumiset Uusi puu -näyttelystä komission päärakennuksessa. Näyttely herätti paljon kiinnostusta ja komission puheenjohtaja vieraili myös näyttelystä. Samoin Euroopan metsäinstituutin entinen johtaja Marc Palahi oli vaikuttanut siitä ja hänen aloitteestaan nyt neuvotellaan näyttelyn viemisestä Lontoon. Kuningas Charles kutsuu maailman johtajia lokakuussa Lontoon COP 30 -ilmastokokousta pohjustamaan tapaamiseen, ja on mahdollista, että näyttely saa kuninkaallisen avauksen.

EU-asioiden osalta asetus metsänviljelyaineiston tuotannosta ja kaupan pitämisestä on edennyt: Puheenjohtajavaltio sai 13.6.2025 valtuuden Euroopan parlamentin kanssa käytäviä neuvotteluja varten. Metsien monitorointiasetus oli käsittelyssä myös 13.6.2025 Coreper I-kokouksessa. Delegoitu asetus, jolla olisi voitu lisätä uusia indikaattoreita valtakunnan metsien inventointiin aiheutti huolta, mutta kohta poistettiin Coreper-käsittelyssä. Asetusehdotuksesta oli jo poistettu satelliittidatan avulla tuotettavat, koko Euroopan kattavat kartat. Suomen keskeisenä tavoitteena asetusehdotuksessa on ollut, että jäsenvaltioissa käytettäisiin olemassa olevia metsien inventointijärjestelmiä. Toivottavaa olisi myös, että asetuksen jatkovalmistelussa huomioidaan turvallisuusnäkökulmat metsätietojen jakamisessa. Suomi pystyy elämään saadun lopputuleman kanssa ja nyt seurataan mitä parlamentissa tapahtuu. Komissio on ilmaissut tyytymättömyytensä kompromissiesitykseen, sillä esitystä on niin paljon karsittu alkuperäisestä ehdotuksesta. Lisäksi komissio on kertonut harkitsevansa koko asetusehdotuksen poisvetämistä.

Kotimaassa metsäkatolain valmistelu etenee. Metsäkatotyöryhmän mietintö on valmistumassa ja se on tarkoituksena julkaista heti juhannuksen jälkeen. Lainsäädännön arviointineuvosto antoi hyvän arvion esitysluonnoksesta. Hallituksen esitys on tarkoitus jättää eduskunnalle elokuussa. Ruokavirasto järjestää toimeenpanosta koulutuksia ja niistä löytyy tietoa Ruokaviraston sivuilta.

Ennallistamissuunnitelman laadinnassa metsäindikaattorit on nyt kertaalleen käsitelty työryhmässä ja on mietitty nykytilaa, toimenpiteitä ja seurantamenetelmiä. Aiheesta on järjestetty webinaareja metsänomistajille, metsäalan toimijoille kuin myös suurelle yleisölle. Vaikutusten arvioinnin tueksi on tekeillä selvityksiä muun muassa Lukessa, kuten ministeri Multala toi ilmi omassa ajankohtaiskatsauksessaan.

Luonnos hallituksen esitykseksi METKA:n tulospöytäkirjoista on lausunnolla 18.7. saakka. METSO:n jatkokauden valmistelu on edennyt, työryhmämuistio Metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmaksi vuosille 2026–2040 on valmis. Tavoitteena on viedä päätös vapaaehtoisesta suojeluohjelmasta valtioneuvostoesittelyyn loka-marraskuussa.

Raakkutyöryhmä luovutti raporttinsa huhtikuussa. Tiedon hallinnan, ajantasaisuuden ja liikkumisen teemat on nyt perattu läpi ja tarvittavat toimet kartoitettu. Työryhmä esittää, että Lajitietokeskuksen viranomaisryhmä selvittää, voitaisiinko jokihelmisimpukan esiintymien salassapidosta luopua. Kun jonkin lajin esiintymätiedon salassapidosta luovutaan, tieto voidaan kertoa Metsään.fi-palvelussa myös maanomistajalle. Tämä parantaisi mahdollisuuksia ottaa laji huomioon jo hakkuita ja metsänhoitotoita suunniteltaessa. Kansliapäälliköt kutsuivat jo sidosryhmät koolle ja keskustelut koettiin toimivaksi, joten ne saavat todennäköisesti jatkoa syksyllä.

Myös maankäyttösektorin kasvihuonekaasulaskennasta on keskusteltu tutkijoiden pyöreässä pöydässä ja myös pidetty teemasta avoin webinaari.

Maa- ja metsätalousministeriö on tilannut Lukelta hiilinielulaskennan riskianalyysin, jossa tarkastellaan metsien maaperän ja puuston kasvihuonekaasulaskentaan liittyviä epävarmuuksia sekä niihin liittyviä herkkyyksiä. Tavoitteena on tukea ilmastopolitiikan päätöksenteon tietopohjaa. Selvityksen on määrä valmistua loppuvuodesta 2025.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) arviointi on aloitettu toimien ajantasaisuuden ja uusien toimien tarpeen tarkastelulla. Tarkastelu valmistuu lokakuun loppuun mennessä. Maa- ja metsätalousministeriö hyödyntää tuloksia ilmastolain mukaisen maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman väliarvion laatimisessa, joka tehdään kuluvan vaalikauden aikana. Arvioinnin toteuttaa BDO Oy.

Kehysriihen päätöksillä pyritään vahvistamaan Suomen kilpailukykyä ja turvallisuutta. Päätöksillä kevennetään työn verotusta, vauhditetaan yrittämistä alentamalla yhteisöverokantaa, nostetaan puolustusmenoja ja parannetaan merkittävästi sisäisen turvallisuuden resursseja.

Puoliväliriihessä metsätuhojen ennaltaehkäisyyn, metsälannoituksen edistämiseen ja metsäpinta-alan laajentamiseen päätettiin panostaa 15 miljoonaa euroa kahden seuraavan vuoden aikana.

Lisätalousarviossa tullaan ohjaamaan rahoitusta metsien kasvupaketin toimiin, joilla lisätään metsien kasvua ja tehdään vaikuttavia sekä järkeviä maankäyttösektorin ilmastotoimia heikentämättä metsäteollisuuden toiminnan edellytyksiä.

Ajankohtaiskatsauksen jälkeen käytiin keskustelua. Keskustelussa sivuttiin EU:n maatalouspolitiikan aikatauluja. Huolta herätti uusi biotalousstrategia, jonka pelätään ohjailevan liikaa toimintaa siirtyessään enemmän kaskadiperiaatteeseen, jossa käytettäisiin uusiutuvasti fossiilisia eikä nähtäisi uudistuvia raaka-aineita enää niin tärkeinä. For Forest -ryhmän toiminnan vaikuttavuus sai kiitosta.

Keskustelussa huolenaiheena nousi esiin työvoimapula metsäsektorilla. Syntyvyys ja maahanmuutto keskittyvät kasvukeskuksiin, mutta työkohteet ovat taantuvilla alueilla. Metsämiesten Säätiön edustaja toi esiin ehdotuksena kaksi tilannetta parantavaa toimenpidettä: Kahden koulutuspuoleen toimintamalli, jossa koulutuksen alkuosa toteutetaan kasvukeskuksessa lähellä opiskelijan kotia ja toinen osa painottuu jo todellisille työmaille, jotka saattavat olla jo kauempana kasvukeskuksesta. Toinen ehdotettu toimenpide olisi kausityövoiman koulutus ja rekrytointi Kaukoidästä siten, että rakennettaisiin koulutuspolku, joka mahdollistaisi jäämisen suomalaiseen yhteiskuntaan pysyvästi. Ministerit ottivat ehdotuksen vastaan ja OKM:n edustaja lupasi omassa organisaatiossaan viedä viestiä vastuuvirkamiehille.

4. LULUCF-sektori – tilannekatsaus EU-maista, Lotta Heikkonen, MMM (liite 2)

Lotta Heikkonen esitti tilannekatsauksen liittyen LULUCF-sektoriin. Esityksen jälkeen keskusteltiin käytännön ohjaustyökaluista, joilla päästä asetettuihin tavoitteisiin. 15 miljoonan euron kasvupaketti mainittiin yhdeksi tällaiseksi keinoksi, jolla päästä tavoitteisiin. Hakkuumäärien ja kiertoaikojen pidentämisen vaikutuksista LULUCF tavoitteiden saavuttamisessa keskusteltiin. Toisaalta osa keskustelijoista näki, että hakuiden rajaamisella hakkuut saattaisivat lisääntyä EU:n ulkopuolella. Suomi on sitoutunut LULUCF tavoitteisiin, mutta keskustelua käytiin siitä, miten edetään, jos useilla mailla on haasteita saavuttaa tavoitteet. Asetuksen muuttaminen olisi haasteellista sillä se on osana laajempaa tavoitekenttää. Keskustelun jälkeen puheenjohtaja Sari Essayah poistui ja Pentti Lähteenojasta tuli puheenjohtaja loppukokouksen ajaksi.

5. Tekoälyä, yhteistyötä ja verkostovoimaa – Ilmastolain toimeenpanoa metsäsektorilla, Riitta Syvä, ELY-keskusten valtakunnallinen ilmastoyksikkö (liite 3)

Riitta Syvä esitteli pilotin tekoälyn hyödyntämisestä ilmastolain toimeenpanosta. Aikataulupaineen vuoksi aiheesta ei pidetty yleistä keskustelua.

6. Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpiteet, Erno Järvinen, MMM (liite 4)

Erno Järvinen esitteli suunnitelman toimenpiteistä ja niiden toteutustavasta kasvun ja hiilinielujen vahvistamiseksi. Keskustelussa nousi esiin METKA-rahoituksen käyttö, riittävyys ja kohdentaminen.

7. Metsäneuvostolle osoitettu lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle (liite 5)

Ehdotetusta luonnoksesta käytiin keskustelua ja kehitysehdotuksia. Täydennysehdotuksina esitettiin kuolinpesien passiivisuuden ehkäisemistä, tieverkon toimivuutta, luonnon monimuotoisuuden lisäämistä, työvoiman saatavuutta sekä kustannustehokkaita ratkaisuja ennallistamiseen. Sovittiin että

metsäneuvoston sihteeri sisällyttää nämä teemat vielä lausuntoon ja lähettää kansallisen metsäneuvoston lausunnon.

8. Muut asiat

Tuotiin esiin ja otettiin tiedoksi toive, että käsiteltäisiin syksyn kokouksessa kansainvälisiä viestintäasioita.

9. Tiedoksi

Tuotiin tiedoksi metsäneuvoston jäsenmuutokset (liite 6).

Tapio ja PTT julkaisivat toukokuussa Rahaa ja työtä metsistä -verkkopalvelun. Tämä toteutettiin Metsämiesten Säätiön rahoituksella ja aloitteesta. <https://tapio.fi/tiedotteet/rahaa-ja-tyota-metsista-verkkopalvelu-nostaa-esiin-metsien-merkityksen-suomen-taloudelle-ympari-maata/>

10. Seuraava kokous

Metsäneuvoston seuraava kokous pidetään maanantaina 29.9.2025, jonka jälkeen järjestetään retkeily, jossa teemoina ovat ennallistaminen ja kasvu.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.00.

Liitteet

Liite 1 muistioLUONNOS_metsäneuvosto_26.3.2025

Liite 2 LULUCF Metsäneuvosto kesäkuu 2025 Lotta Heikkonen, MMM

Liite 3 Tekoälyä, yhteistyötä ja verkostovoimaa – Ilmastolain toimeenpanoa metsäsektorilla, Riitta Syväla, ELY-keskusten valtakunnallinen ilmastoyksikkö.

Liite 4 Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpiteet, Erno Järvinen, MMM

Liite 5 LUONNOS kansallisen metsäneuvoston lausunnoksi

Liite 6 Jäsenmuutokset